

Sygn. akt V Pa 44/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Jacek Wilga

Sędziowie SSO Krzysztof Głowczyński, SSO Andrzej Marek (spr.)

Protokolant star. sekr. sądowy Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2017 r. **w Legnicy**

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B., E. Ż.

przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

o odszkodowanie, ustalenie i sprostowanie świadectwa pracy

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubinie IV Wydziału Pracy

z dnia 20 grudnia 2016 r. **sygn. akt** IV P 114/16

I. oddała apelację,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz każdej z powódek kwoty po 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Krzysztof Głowczyński

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Lubinie nakazał stronie pozwanej (...) Sp. z o.o. w L. sprostować świadectwo pracy wydane przez stronę pozwaną powódce E. Ż. z dnia 9 maja 2016 r. w punkcie 3 a w ten sposób, że w miejsce w miejsce słów: „(rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę), zgodnie z art. 30 § 1 pkt 2 k.p. w związku z art. 52 § 1 pkt 1 k.p.” wpisać: „(rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika w trybie art. 30 § 1 pkt 3 k.p.) w związku z art. 55 § 1(1) k.p.”,

a w pozostałym zakresie powództwo E. Ż. oddalił. W wyroku powyższym Sąd Rejonowy ustalił nadto, że umowa o pracę łącząca stronę pozwaną (...) Sp. z o.o. w L. z powódką A. B. uległa rozwiązaniu w związku z rozwiązaniem umowy o pracę przez pracownika bez zachowania okresu wypowiedzenia w trybie art. 55 § 1(1) k.p., a dalej idące powództwo tej powódki oddalił. Ponadto, Sąd Rejonowy orzekł o kosztach procesu i kosztach sądowych w sprawie (pkt V i VI wyroku).

Przedmiotem oceny Sądu Rejonowego w rozpoznawanej sprawie był przede wszystkim charakter oświadczeń woli, jakie każda z powódek złożyła pozwanemu pracodawcy odpowiednio w dniu 13 kwietnia 2016 r. i w dniu

14 kwietnia 2016 r. Brzmiały one bardzo podobnie, tj. „zwracam się z prośbą o rozwiązanie umowy o pracę z dniem 13 kwietnia 2016 r. w trybie natychmiastowym” i „zwracam się z prośbą o natychmiastowe zerwanie umowy o pracę z dniem 14 kwietnia 2016 r.”. Sąd I instancji uznał, iż niesłuszne było potraktowanie przez pracodawcę ww. pism powódek jako wniosków o rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron, na które pracodawca następnie nie wyraził zgody, a wobec nieusprawiedliwionej nieobecności powódek w pracy w dniach: 13, 14, 16 i 18 kwietnia 2016 r. wręczył im dyscyplinarne zwolnienia z pracy. Zdaniem Sądu Rejonowego,

ww. pisma powódek zawierały ich oświadczenia o rozwiązaniu umów o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 55 § 1(1) k.p. Oceniając ww. oświadczenia, Sąd Rejonowy wziął pod uwagę nie tylko treść pism, ale także intencje powódek co do charakteru ich oświadczeń oraz ich zachowania po złożeniu pracodawcy ww. pism. Wskazał, że o rozwiązaniu przez powódki umów

o pracę w trybie art. 55 § 1(1) k.p. świadczą użyte przez powódki zwroty, tj. „rozwiązanie umowy o pracę w trybie natychmiastowym” i „natychmiastowe zerwanie umowy o pracę”. Użyte zaś w spornych pismach sformułowania, że powódki zwracają się „z prośbą”, stanowiło jedynie zwrot grzecznościowy, który nie miał na celu uzależnić skuteczności rozwiązania umów od zgody strony pozwanej. Zresztą o zamiarze powódek rozwiązania umów o pracę bez wypowiedzenia – zdaniem Sądu I instancji – świadczyło ich dalsze postępowanie, a mianowicie niestawianie się w pracy w dniach następnych.

W ocenie Sądu Rejonowego, żadnego znaczenia w niniejszej sprawie nie ma fakt, że powódki w swoich oświadczeniach nie podały przyczyny rozwiązania umów o pracę bez wypowiedzenia. Brak podania przez pracownika przyczyny rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 55 § 1(1) k.p. nie wpływa bowiem

na skuteczność rozwiązania umowy o pracę. Nawet bowiem w przypadku oświadczenia nieuzasadnionego i tak dochodzi do ustania stosunku pracy

z chwilą dotarcia oświadczenia do adresata. Wobec uznania, że umowy

o pracę powódek rozwiązały się w trybie art. 55 § 1(1) k.p., Sąd Rejonowy przyjął, że strona pozwana w takiej sytuacji nie mogła skutecznie rozwiązać

z powódkami umów o pracę bez wypowiedzenia z winy pracowników, albowiem umowy te uległy rozwiązaniu wcześniej. Powyższe ustalenie pozwoliło na częściowe uwzględnienie roszczeń powódek – o sprostowanie świadectwa pracy w punkcie I i o ustalenie w punkcie III wyroku. Pozostałe zaś roszczenia powódek – o odszkodowanie jako niezasadne podlegały oddaleniu. Sąd Rejonowy uznał bowiem, że wobec bezskuteczności oświadczeń strony pozwanej o rozwiązaniu umów o pracę z powódkami w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., powódkom nie przysługują roszczenia o odszkodowanie w związku

z niezgodnym z prawem rozwiązaniem przez pracodawcę umów o pracę

w trybie dyscyplinarnym. Oświadczenia pracodawcy nie wywołują w tym względzie żadnych skutków prawnych wobec powódek. A wobec tego,

że powódki w swoich oświadczeniach z dnia 13 kwietnia 2016 r. i z dnia

14 kwietnia 2016 r. nie zawarły żadnego uzasadnienia ciężkiego naruszenia przez pracodawcę podstawowych obowiązków wobec nich, Sąd Rejonowy uznał ich oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy za nieuzasadnione

i w związku z tym ich roszczenia o odszkodowanie przewidziane w art. 55

§ 1(1) k.p. oddalił.

Wyrok powyższy w punktach I, III, V i VI zaskarżyła apelacją strona pozwana, która zarzuciła:

1. dokonanie błędnej wykładni na podstawie art. 65 § 1 k.c. oświadczeń woli powódek złożonych w piśmie z dnia 13 kwietnia 2016 r. i z dnia

14 kwietnia 2016 r. poprzez:

a) w odniesieniu do powódki E. Ż. – przyjęcie, że pismo z dnia 13 kwietnia 2016 r. stanowiło oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, podczas gdy w rzeczywistości była to oferta rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem stron,

b) w odniesieniu do powódki A. B. – przyjęcie, że pismo powódki z dnia 14 kwietnia 2016 r. stanowiło oświadczenie

o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, podczas gdy w rzeczywistości była to oferta rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem stron,

2. naruszenie art. 247 k.p.c. poprzez przeprowadzenie dowodu przeciw osnowie dokumentu i przyjęcie w wyniku zeznań powódek a wbrew niebudzącej wątpliwości treści pism, że pisma powódek odpowiednio z dnia 13 i 14 kwietnia 2016 r. stanowią oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, podczas gdy

z treści dokumentów jednoznacznie wynika, że stanowiły one ofertę rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem stron,

3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji zasad swobodnej oceny dowodów i przeprowadzenie tej oceny

z naruszeniem zasad logiki w rozumowaniu i wnioskowaniu przez Sąd

I instancji w odniesieniu do treści oświadczeń woli powódek zawartych odpowiednio w pismach z dnia 13 i 14 kwietnia 2016 r., poprzez przyjęcie przez Sąd, na podstawie zeznań powódek, a z pominięciem okoliczności sprawy i postawy pozwanego, ustaleń sprzecznych z treścią dowodu,

tj. poprzez błędne przyjęcie, że pisma powódek z dnia 13 i 14 kwietnia 2016 r. stanowią oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, podczas gdy z treści dokumentów jednoznacznie wynika, że stanowiły one ofertę rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem stron, na którą nie zgodził się pozwany (vide notatki pozwanego na pismach oraz oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy w trybie art. 52 § 1 k.p.),

4. w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie art. 55 § 1(1) k.p.

i uwzględnienie powództwa w części oraz niezastosowanie art. 52 § 1 k.p. poprzez przyjęcie, że rozwiązanie stosunku pracy z powódkami nastąpiło w trybie określonym w art. 55 § 1(1) k.p., a więc w trybie

rozwiązania bez zachowania okresu wypowiedzenia przez pracownika

z przyczyn dotyczących pracodawcy, podczas gdy w rzeczywistości rozwiązanie stosunku pracy z powódkami nastąpiło w trybie określonym w art. 52 § 1 k.p., a więc przez rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia przez pracodawcę z powodu ciężkiego naruszenia przez powódki podstawowych obowiązków pracowniczych

Wskazując na powyższe, strona apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego w części wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz od każdej z powódek kosztów procesu za obie instancje wg spisu kosztów lub wg norm przepisanych w razie braku spisu kosztów.

W odpowiedzi na apelację każda z powódek wniosła o jej oddalenie oraz

o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w wysokości po 360 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była niezasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy oraz dokonał właściwej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów i wydał trafne orzeczenie co do istoty sprawy, a apelacja nie dostarczyła żadnych argumentów, które mogłyby rozstrzygnięcie to podważyć.

Istota sporu w rozpoznawanej sprawie sprowadzała się przede wszystkim do oceny charakteru oświadczeń woli (i dokonania ich wykładni), jakie powódki E. Ż. i A. B. złożyły pozwanemu pracodawcy w dniu 13 kwietnia 2016 r. i 14 kwietnia 2016 r., tj. czy oświadczenia te stanowiły wnioski o rozwiązanie umowy o pracę

za porozumieniem stron czy też oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia w trybie określonym w art. 55 § 1(1) k.p.

Sąd Okręgowy w pełni zgadza się z wykładnią oświadczeń woli powódek dokonaną przez Sąd Rejonowy. Wykładni tej – wbrew stanowisku strony skarżącej – nie dokonuje się na podstawie jedynie samej treści oświadczenia woli, lecz – jak stanowi przepis art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. – z uwzględnieniem okoliczności, w których oświadczenie woli zostało złożone, zasad współżycia społecznego oraz ustalonych zwyczajów.

Nie jest przy tym słuszne stanowisko strony pozwanej jakoby Sąd I instancji naruszył przepis art. 247 k.p.c., przeprowadzając dowody przeciw osnowie dokumentu. W myśl bowiem art. 473 § 1 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron (a więc przepisów art. 246 i art. 247 k.p.c.) nie stosuje się.

Z przeprowadzonego przez Sąd I instancji postępowania dowodowego, w tym z treści pism powódek z dnia 13 i 14 kwietnia 2016 r. oraz z ich przesłuchania, wynika że intencją powódek było w istocie rozwiązanie umów o pracę w trybie natychmiastowym, tj. w oparciu o art. 55 § 1(1) k.p. Świadczy o tym w sposób niebudzący wątpliwości użyty przez powódki zwrot: „rozwiązanie umowy w trybie natychmiastowym” czy „zerwanie umowy”. Natomiast fakt, że powódki składając swoje oświadczenia pracodawcy użyły też zwrotu: „proszę” czy „zwracam się z prośbą”, zdaniem tut. Sądu,

nie świadczy o niczym innym jak tylko o użyciu zwykłego konwencjonalnego zwrotu grzecznościowego. Na pewno zaś nie świadczy o intencji powódek rozwiązania z pozwanym pracodawcą umów o pracę za porozumieniem stron. Gdyby tak rzeczywiście było, czego próbowała dowieść strona pozwana,

to rzeczą racjonalną byłoby, że powódki po złożeniu swoich pism oczekiwałyby na odpowiedź ze strony pracodawcy. Tymczasem obie powódki, nie czekając na jakąkolwiek reakcję ze strony pracodawcy, przestały świadczyć prace na rzecz pozwanej (zaprzestały przychodzić do pracy)

i jednocześnie podjęły zatrudnienie u innego pracodawcy. Tym zachowaniem, w ocenie Sądu Odwoławczego, powódki dostatecznie zmanifestowały swoją chęć rozwiązania umowy o pracę ze stroną pozwaną bez wypowiedzenia, w trybie natychmiastowym. I okoliczności tych nie można pomijać przy dokonywaniu wykładni spornych oświadczeń woli, co jednak czyni stroną skarżącą, opierając przy tym cały wywód apelacji na wykładni językowej ww. oświadczeń i skupiając się głównie na zwrocie „zwracamy się z prośbą”, bez łączenia go z innymi zwrotami użytymi w tych oświadczeniach,

w szczególności ze zwrotami o „natychmiastowym rozwiązaniu” czy „zerwaniu” umów o pracę. W ocenie Sądu II instancji, stanowisko strony pozwanej

w powyższym zakresie nie zasługuje na uznanie – pomija bowiem jakże ważne okoliczności, w których oświadczenia zostały złożone, w tym okoliczności mające miejsce zaraz po złożeniu spornych oświadczeń, wyrażające w sposób czytelny wolę powódek zakończenia stosunku pracy

ze stroną pozwaną w trybie natychmiastowym, a więc w trybie art. 55 § 1(1) k.p., nie zaś wolę jedynie złożenia pracodawcy oferty rozwiązania umów

za porozumieniem stron. Sprawą drugorzędną jest przy tym fakt niepodania przez powódki w oświadczeniach o rozwiązaniu umów o pracę przyczyn takiego stanu rzeczy. Jak bowiem słusznie wskazał Sąd Rejonowy zasadność dokonanego rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 55 § 1(1) k.p. nie ma wpływu na samą skuteczność złożonego oświadczenia, jeśli doszło ono do adresata w taki sposób, że mógł się on zapoznać z jego treścią. Dlatego też nawet nieuzasadnione oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy w trybie art. 55 § 1(1) k.p. powoduje ustanie stosunku pracy, co też miało miejsce

w niniejszej sprawie. Nie bez znaczenia jest przy tym okoliczność, jaką ustalił Sąd Rejonowy, a mianowicie że powódkom nie odpowiadały warunki, w jakich świadczyły pracę u strony pozwanej, w tym w szczególności zbyt duże obciążenie obowiązkami pracowniczymi w warunkach niedostatecznej liczby personelu medycznego (pielęgniarek), a także warunki wynagradzania.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy w rozpoznawanej sprawie dokonał prawidłowej wykładni oświadczeń woli, które powódki złożyły pozwanemu pracodawcy w dniu

13 i 14 kwietnia 2016 r., jego rozumowanie –w świetle ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych– było logiczne, racjonalne i tym samym prawidłowe. Sąd II instancji nie doszukał się w rozumowaniu przeprowadzonym przez Sąd Rejonowy żadnych niespójności czy nielogiczności, dlatego ustalony przez ten Sąd stan faktyczny przyjął za własny, podobnie jak i dokonana przez ten Sąd ocenę prawną, co skutkowało oddaleniem apelacji na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym na rzecz każdej z powódek Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Krzysztof Głowczyński